

שבע השבילים - רבי יהודה אמר, אלו הראשונות הן טובות, משום שהן מצד הימין שכתוב בו פי טוב, ואלו הרעים הם למטה מהם. שבע השבילים הן מצד השמאל, ואלו מצד השמאל, וכל הדרגות עומדות אלו על אלו ואלו כנגד אלו, ואת כלם ראה פרעה בחלומו.

אמר רבי ייסא, וכי לאותו פרעה הרשע הראוי לו את כל אלה? אמר לו רבי יהודה, כמותם ראה, שפמה דרגות על דרגות אלו כנגד אלו ואלו על אלו, והוא ראה באותן הדרגות שלמטה.

והנה שנינו, שהרי כמו שהוא האדם, כך מראים לו בחלומו, וכך רואה, וכך הנשמה עולה להכיר, כל אחד ואחד כפי דרגתו כראוי לו, ומשום כך פרעה ראה כראוי לו, ולא יותר.

ויהי מקץ וגו'. רבי חזקיה פתח ואמר, (קהלת א) לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים. בא ראה, כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא למטה, לכל שם עת וזמן קצוב. שם זמן לאור ולחשך, שם זמן לאור של שאר העמים, שהם שולטים עכשו על העולם, וזמן שם לחשכה, שהיא הגלות של ישראל תחת שלטונם. זמן שם הקדוש ברוך הוא לכל, ומשום כך לכל זמן ועת לכל חפץ. מה זה ועת לכל חפץ? זמן ועדן הוא לכל, לכל אותו הרצון שנמצא למטה.

דבר אחר ועת לכל חפץ - מה זה עת? פכתוב (תהלים קיט) עת לעשות לה' הפרו תורתך. וכתוב (ויקרא יז) ואל יבא בכל עת אל הקדש. והיא הדרגה הממנה, והנה פשוטה. ומשום כך עת הוא הממנה לכל

שבע השבילים, רבי יהודה אמר, אליו קדמאי אינון טבין, בגין דאינון מסטרא דימינא דכתיב ביה פי טוב. ואליו בישינו אינון לתתא מנייהו. שבע השבילים אינון מסטרא דדכיו, ואליו מסטרא דמסאבו, וכלהו דרגין קיימין אליו על אליו, ואליו לקבל אליו, וכלהו קא חמא פרעה בחלמיה.

אמר רבי ייסא, וכי להווא חייבא דפרעה אחזיין ליה כל הני. אמר ליה רבי יהודה, פגוונא דלהון חמא. דכמה דרגין על דרגין, אליו לקבל אליו, ואליו על אליו, ואיהו חמא באינון דרגין דלתתא.

והא תנינן, דהא כמה דאיהו בר נש, הכי אחזיין ליה בחלמיה, והכי חמי. ונשמתא הכי סלקת לאשתמודעא. כל חד וחד כפום דרגיה פדקא חזי ליה, ובגין כך פרעה חמא כדקא חזי ליה, ולא יתיר:

ויהי מקץ וגו', רבי חזקיה פתח ואמר, (קהלת א) לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים. תא חזי, כל מה דעבד קדשא בריה הוא לתתא, לכלא שוי זמנא וזמן קצוב. זמנא שוי לנהורא ולחשוכא, זמנא שוי לנהורא דשאר עמין, דאינון שלטין השתא על עלמא. וזמנא שוי לחשוכא, דאיהו גלותא דישראל תחות שלטנותא דלהון. זמנא שוי קדשא בריה הוא לכלא, בגין כך לכל זמן ועת לכל חפץ. מאי ועת לכל חפץ. זמנא ועדן הוא לכלא, לכל ההוא רעותא דאשתפח לתתא.

דבר אחר ועת לכל חפץ, מאי עת פדכתיב, (תהלים קיט) עת לעשות ליי

הפרו תורתך. וכתוב, (ויקרא יז) ואל יבא בכל עת אל הקדש. ואיהו דרגא

חפץ תחת השמים. ויהי מקץ שנתים ימים, מהצד של אותו קץ החשף ראה פרעה בחלומו, ומשם ידע והתגלה לו אותו החלום.

ויהי בבקר ותפעם רוחו וישלח ויקרא את כל חרטמי מצרים ואת כל חכמיה וגו'. ותפעם רוחו, מה זה ותפעם? רבי יוסי אמר, הגה פרשוה שבפרעה כתוב ותפעם, ובכבודנצור כתוב (דניאל ב) ותתפעם, ובארורה שהגה בפרעה כתוב ותפעם משום שהיה יודע את החלום, והפתרון לא היה יודע, אבל בכבודנצור ראה החלום וראה הפתרון, והכל נשפח ממנו. אבר' בא ראה, ותפעם רוחו, כמו שנגמר (שופטים יג) לפעמו, שהיתה הרוח באה והולכת ובאה והולכת ולא היתה מתישבת עמו עדין פראוי, ועל כן כתוב (שם) ותחל רוח ה' לפעמו, שאז היתה הראשית. אף כאן רוחו התעוררה בו, והלך והתעורר, ולא היתה מתישבת עמו לדעת. ובכבודנצור ותתפעם רוחו, בהתעוררות הנה מתעורר על כל אחד פעמים, שבים והולכים ושבים. וזהו כמו שנגמר (במדבר כד) כפעם בפעם, פעם בזה ופעם בזה, ולא מתישבת דעתו ורוחו.

וישלח ויקרא את כל חרטמי מצרים - אלו המכשפים. ואת כל חכמיה - אלו חכמי המזלות. וכלם היו מסתכלים לדעת ולא יכלו להשיג.

אמר רבי יצחק, אף על גב שנגמר שאין מראים לאדם אלא באותה הדרגה שלו - שונה אצל המלכים, שמראים להם דברים עליונים ומשנים מבני אדם אחרים. כמו שמלך דרגתו עליונה על כל שאר האחרים, כך גם

ממנא, והא אוקמוה. ובגין כך עת איהו ממנא, לכל חפץ תחת השמים. ויהי מקץ שנתים ימים, מסטרא דההוא קץ דחשף חמא פרעה בחלמיה, ומתמן ידע ואתגלי ליה ההוא חלמא.

ויהי בבקר ותפעם רוחו וישלח ויקרא את כל חרטמי מצרים ואת כל חכמיה וגו'. ותפעם רוחו. מאי ותפעם. רבי יוסי אמר, הא אוקמוה בפרעה כתיב ותתפעם, ובכבודנצור כתיב, (דניאל ב) ותתפעם, ואוקמוה דהא בפרעה כתיב ותפעם, בגין דהוה ידע חלמא, ופשרא לא הוה ידע, אבל בכבודנצור, חמא חלמא, וחמא פשרא, ואתנשי כלא מניה.

אבר' תא חזי, ותפעם רוחו, כמה דאת אמר, (שופטים יג) לפעמו, דהוה אתי רוחא ואזיל, ואתי ואזיל. ולא הוה מתיישבא עמיה עדיין פדקא יאות. ועל דא כתיב, (שופטים יג) ותחל רוח יי לפעמו, דכדין הוה שירותא. אוף הכא ריחיה אתער ביה, ואזיל ואתער, ולא הוה מתיישבא עמיה למנדע. ובכבודנצור ותתפעם רוחו, באתערותא הוה אתער על חד תרין, תייבין ואזלין ותייבין, ודא הוא כמה דאת אמר, (במדבר כד) כפעם בפעם. פעם בהאי, (דף קצד ע"ב) ופעם בהאי, ולא מתיישבא דעתיה ורוחיה.

וישלח ויקרא את כל חרטומי מצרים, אליון חרשין. ואת כל חכמיה, אליון חפימין פטיירא, וכלהו הוו מסתכלין למנדע ולא יכלו לאדבקא.

אמר רבי יצחק, אף על גב דאתמר דלא אחזיין ליה לבר נש אלא בההוא

דרגא דיליה, שאני למלכים, דאחזיין לון מלין עלאין, ומשניין מבני